

УДК 94(477) «1919/1926»
ВИЗДРИК В.С.⁸

ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-х РОКІВ XX СТОЛІТТЯ

Досліджено політико-економічні процеси в Східній Галичині у першій половині 1920-х років. Польська держава колонізувала систему місцевого самоуправління, освіти та судочинства, робила кроки до етнічних змін на користь польського населення, нехтуючи громадянськими правами українців.

Ключові слова: Східна Галичина, польська адміністрація, сільське господарство, колонізація, реформи.

Постановка проблеми. Пропоноване дослідження сто-сується періоду, коли частина західноукраїнських земель по закінченні Першої світової війни та поразки визвольних змагань опинилася під польською окупацією. Місцеве населення зазнавало значних політичних та економічних утисків, тотального контролю з боку державних структур та місцевих воеводських і повітових управлінь. Усі дії Варшави були спрямовані на зменшення, а згодом і цілковите усунення українського чинника з суспільно-політичного та економічного життя на західноукраїнських землях.

Висвітлення економічної політики Другої Речі Посполитої в Галичині є необхідним і повчальним. Реформування економіки сучасного українського суспільства можливе лише з урахуванням минулих помилок та досягнень.

Аналіз досліджень і публікацій. Суспільно-політичне та соціально-економічне життя Галичини міжвоєнного періоду є об'єктом зацікавлення багатьох дослідників, як українських, так і зарубіжних. Найвагомішими є праці вітчизняних істориків: Л. Зашкільняка, М. Крикуна [8],

Виздрик Віталій Степанович, кандидат історичних наук, доцент, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.
© Виздрик В.С., 2015

О. Красівського [12], М. Кугутяк [13], Б. Гудя [7], С. Качараби [11], С. Макарчука [15], В. Смолея [17], І. Васюти [3], С. Злупка [9] та інших. Серед праць польських дослідників привертають увагу дослідження Я. Борковського [19], М. Папежинської-Турек [27], П. Заремби [34], Р. Торжецького [32], А. Хойновського [22] та інших.

Однак аналіз історіографії з цієї проблеми показує, що дана тема недостатньо висвітлена як в узагальнюючих працях з історії України та Польщі, так і спеціальних дослідженнях українських та зарубіжних дослідників.

Метою дослідження є спроба проаналізувати етапи та методи впровадження соціально-економічної політики польської влади та її наслідки для розвитку регіону.

Виклад основного матеріалу. Наслідком Першої світової війни став розпад трьох імперій: Австро-Угорської, Російської та Німецької. Декларування країнами Антанти права націй на самовизначення створили об'єктивні передумови для реалізації прагнень свідомих верств польського і українського суспільств щодо утворення національних держав. У цих умовах боротьба за східногалицькі землі набула особливої гостроти і переросла у відкрите воєнне протистояння між українською та польською державами – Західноукраїнською Народною Республікою та Польщею – які перебували на етапі становлення. Українсько-польська війна 1918–1919 рр. завершилася перемогою Польської держави, яка окупувала галицький край. Але боротьба за ці землі перейшла в іншу площину, тепер вона відбувалася у формі протистояння української східногалицької спільноти польській окупаційній владі в політичній, економічній, культурній сферах. Це протиборство вплинуло також на запровадження польською владою адміністративно-територіальний устрій Східної Галичини.

Політико-економічне становище східногалицьких земель даного періоду варто розглянути, виходячи із людських та матеріальних втрат в ході Першої світової війни, українсько-польського протистояння та польської анексії частини західноукраїнських земель.

Чисельність населення Східної Галичини, яке налічувало в 1910 р. 5 253 412 чоловік, зменшилася у 1921 р. до

4 774 467 осіб, тобто на 478 945 чол., що становило 9,1 % [15, с. 124]. Крім того, під час перепису 30 вересня 1921 р. на території краю знаходилися емігранти із сходу України та Польщі, тому справжні втрати місцевого населення могли бути більшими.

Всього під час Першої світової війни на території трьох воеводств Східної Галичини було зруйновано переважно у сільській місцевості 200 000 житлових будинків, 233 000 господарських споруд [4, с. 40]. Загальна кількість зруйнованих житлових та господарських будівель у Східній Галичині становила протягом 1914–1920 рр. 506 тис. на площі 58 тис. кв. км. Крайовий уряд Галичини у лютому 1919 р. констатував, що на відбудову зруйнованого війнами господарства потрібно по цінах того часу 3,5 млрд корон, а вже на 1921 р. ця сума зросла, у зв'язку з інфляцією, у 10 разів – до 35 млрд польських марок [5, с. 101].

Землі, які потерпіли якнайбільше від воєнних дій, потребували відбудови. Зазначимо, що Східна Галичина займала площу 61 632 км кв., що становило майже 16 % від всієї території II Речі Посполитої (388 390 км кв.) [28, с. 5, 10-11]. Проте польська місцева влада дуже часто кошти і матеріали, які призначалися урядом на відбудову знищених війною об'єктів, скеровувала на потреби польських колоністів. У звіті міністра публічних робіт від 28 червня 1920 р. йдеться, що до кінця червня цього року у Східній Галичині колоністи отримали 12 тис. житлових будинків та понад 24 тис. господарських будівель, це означало, що фактично місцеве українське населення було позбавлене будь-якої допомоги [5, с. 105].

Політика Польщі була спрямована на поглинання західно-українських земель шляхом підпорядкування місцевого населення установам, правилам суспільного життя, які існували на території Польщі. Державна та етнічна полонізація почалася після захоплення Галичини влітку 1919 року. Варшава розпочала ліквідацію діючої української адміністрації, успадкованої від Австро-Угорщини. На початку грудня 1920 р. було ліквідовано територіальну окремішність Галичини, а 1 вересня 1921 р. запроваджувався єдиний адміністративно-територіальний поділ на воеводства, повіти

й ґміни. Галичину поділили на три воєводства – Львівське, Станіславське й Тернопільське. У Львівське воєводство, окрім традиційних східногалицьких повітів, було включено вісім повітів з переважно польським населенням. У цих повітах за переписом 1921 р. проживало 614 484 поляків і лише 36 480 українців [31, с. 30; 15, с. 119]. Причину таких адміністративно-територіальних пертурбацій польської влади знаходимо у лідера східногалицьких ендеків Яна Заморського. Він писав, що «творцям нового адміністративно-територіального устрою Галичини (С. Грабському, А. Скарбку, С. Гломбінському, Я. Заморському та док. Адані) залежало на тривалому забезпеченні м. Львова від українізації та наданні Львівському воєводству польського характеру. Із цією метою вони окреслили межі Львівського воєводства недалеко на схід від Львова, відтяли від нього задністрянські повіти. Щоб нейтралізувати українську більшість на півночі – між Львовом і Люблінщиною, та на заході – між Львовом і Сяном, приєднали до Львівського воєводства значний шмат етнічної польської території аж до Віслоку на заході...» [33]. Таким чином у цьому питанні польська влада керувалася передовсім національним чинником, адже включення етнічно польських повітів до Львівського воєводства мало перетворити українців в меншість та переконати Європу в польському характері спірної території [14, с. 282].

Нова конституція, прийнята 17 березня 1921 р., встановлювала єдину централізовану законодавчу і виконавчу владу в країні, що не передбачало для українських земель будь-якого автономного устрою. Вона гарантувала ряд прав національним меншинам, а саме: «Окремі державні закони забезпечать мешканцям у Польській державі цілковитий та вільний розвиток їхніх національних властивостей шляхом діяльності органів автономних меншин публічно-правового характеру, зокрема органів загального самоврядування» [14, с. 284]. Проте основні положення конституції носили суто декларативний характер, залишаючись історично-правовою пам'яткою. На міжнародній арені конституція Польської держави виступала надійним щитом від звинувачень у порушенні прав людини [1, с. 146].

Початок 1920-х років у розвитку світової економіки можна охарактеризувати як нестійку та короткотривалу стабілізацію.

Цей короткочасний стабілізаційний період найбільш виразно позначився на економіці Польщі. Вже починаючи з осені 1923 року почався процес господарських реформ, передусім грошової. Кабінет міністрів, очолюваний В. Грабським, на думку польських дослідників, видатного економіста, дистанціювався від тогочасних впливових політичних середовищ та дотримувався концепції швидкого реформування економіки, яка б різко не вплинула на погіршення соціального становища населення. Основне податкове навантаження мали нести високозабезпечені верстви польського соціуму [20, s. 249].

Головними економічними інструментами реформування були: запровадження майнового податку, також встановлювався режим ощадності, ліквідації біжучого дефіциту бюджету, пожвавлення кредитної політики та зростання ролі адміністративного управління.

Соціальна напруга початку 1920-х років дозволяла уряду отримати спеціальні повноваження, без згоди парламенту вносити зміни до податкового законодавства, брати позики, запроваджувати модерні засади монетарної політики тощо. Для реалізації такої політики уряд уповноважувався на підставі розпоряджень президента Польщі видавати декрети, що мали статус законів. Першим кроком грошової реформи, яку планувалося здійснити без іноземних запозичень, стали заходи із збалансування державного бюджету.

Політика уряду, спрямована на ліквідацію податкової заборгованості та підвищення податкових ставок і перевізного мита, дозволила йому уже в лютому 1924 році пригальмувати інфляцію та запровадити нову грошову одиницю – польський злотий. Національний дохід уперше після закінчення воєнних дій перевищив видатки з бюджету. Попри реалізацію реформи власними силами, уряд намагався залучити якнайбільше іноземного капіталу, що, за задумом реформаторів, покликаний був пожвавити економіку країни [7, с. 467].

Необхідно зазначити, уряду вдалося стабілізувати злотий на рівні швейцарського франка. Це, у свою чергу, сприяло зростанню обсягів реальних розрахунків та скороченню

безробіття. Важливим чинником поживавлення польської економіки став високий урожай 1925 року, що спричинив зростання доходів у аграрному виробництві. У підсумку село стало купувати більше промислових товарів, зокрема, сільськогосподарських машин та реманенту, будівельних матеріалів та предметів широкого вжитку.

Але ефект від реформаторських заходів виявився не надто тривалим. Польська промисловість відставала від розвинених країн, насамперед чрез застаріле обладнання та низьку продуктивність праці та виявилася неконкурентоспроможною на європейському ринку. Негативно позначилося на польській економіці падіння світових цін на вугілля, деревину та цукор, які становили основу польського експорту. Це стало головною причиною зростання дефіциту балансу зовнішньої торгівлі, що істотно підірвав стабільність злогого.

Певна невизначеність політичного статусу Східної Галичини до 1923 р. спонукала польську владу, з одного боку, переконувати країни Антанти про своє піклування проблемами українського населення краю. З іншого – за будь-якої нагоди компрометували український національний рух на міжнародній арені. Польська дипломатія в країнах Західної Європи та США закидала українському національному рухові прихильність до більшовизму, а ідею окремішності української нації – вигадці німців та австрійців [10, с. 345]. Вважаючи Галичину невід'ємною частиною відродженої Польщі, поляки категорично відкидали прагнення українців створити власну державу на цих теренах.

Дискримінаційна політика Варшави щодо українців поширювалася і на освітню сферу. Міністром освіти С. Грабським у 1924 р. було зніційовано прийняття так званого «Lex Grabski», згідно із яким більшість україномовних шкіл стали двомовними з переважанням польської мови. Було зігноровано так само постанову сейму про організацію українського університету, а у Львівському університеті було закрито українські кафедри. Сам С. Грабський пророкував, що шляхом асиміляції шкільництва, парцеляції, осадництва та інших засобів українську проблему в межах польської держави буде зліквідовано протягом 25 років [7, с. 461].

Найбільш гострою соціально-економічною проблемою міжвоєнної Польщі було земельне питання. Аграрна реформа була предметом гострих суперечок поміж польською правницею та народовцями. На думку польського політикуму, проведення аграрної реформи (метою якої є створення сильних, придатних для інтенсивного виробництва селянських господарств, що базуються на приватній власності) мало б прихилити на його бік світову громадськість. Велике приватне, державне і церковне землеволодіння в Східній Галичині становило понад 40 відсотків сільськогосподарських угідь. Чимала частина земельної власності перебувала в руках незначної кількості осіб, здебільшого поляків за національністю. Українське селянство постійно відчувало гостру нестачу землі, що сприяло зростанню соціальної й національної напруги в провінції. Проведення парцеляції фільваркових земель мало відвернути увагу українського аграрія від проблеми державної приналежності краю та політичних гасел українського національного руху [17 с. 6].

Здійснення закону про земельну реформу дало польським урядовим колам змогу проводити планомірну осадницьку колонізацію українських земель. Власне, колонізаторський характер реформи визначив головну особливість реалізації її у Східній Галичині. Осадницька колонізація була складовою частиною великодержавної політики польської влади, що декларувалась як здійснення історичного обов'язку культурної і цивілізаторської місії на Сході [16, с. 119]. Слід зауважити, що вже в 1921 р. Львівське крайове управління підготувало доповідь, в якій зазначалося про необхідність планомірного насадження господарств польських колоністів на західноукраїнських землях. Цей директивний документ звертав увагу польських чиновників на те, що реалізація земельної реформи на місцях принесе позитивний результат лише тоді, коли новостворені осадницькі господарства будуть складатися виключно з польського сільського населення. У документі передбачалося проведення сільськогосподарської колонізації таким чином, аби осадники не могли асимілюватись з українським населенням і мали можливість паралізувати їх національно-визвольний рух. «Нові осадні, – підкреслювалося в документі, – ми будемо засновувати

тільки там, де є відповідне середовище і умови для їх створення та зміцнення, щоб мати повну гарантію в тому, що польські колонії, засновані на цих землях, існуватимуть і розвиватимуться впродовж багатьох століть, щоб ніколи не послабили їх національні почуття. Крім того, засновуючи колонії, ми одержимо якщо не кількісну перевагу, то, по меншій мірі, такий великий процент польського населення у цілих групах повітів, з'єднаних територіально між собою, що незрівнянно зросте їх протидія національній масі на значних просторах краю. Коротко кажучи, колонізація щодо підбору найбільш відповідних територій повинна бути проведена планово і з великим передбаченням» [3, с. 186–187].

У липні 1925 року польський Сейм ухвалює черговий закон про аграрну реформу, яким було передбачено парцеляцію маєтків площею понад 180 га, а у промислових та приміських районах ця межа становила 60 га. На українських та білоруських землях – 300 га [20, с. 254].

Від обов'язкової парцеляції звільнялись високопродуктивні господарства, що спеціалізувалися на садівництві, насінництві, тваринництві, кормовиробництві, а також лісові масиви, де велось промислове господарство. Землевласники мали право на збільшення свого землеволодіння при вирощуванні технічних культур на промислову переробку (під картоплю – 350 га, під цукровий буряк – 700 га) [21, с. 3].

Аграрні реформи польських урядів були дискримінаційними стосовно корінного населення, яке було фактично позбавлене права купівлі розпарцельованої землі. Колонізаційна влада й надалі опиралася на «східних кресах» на власників фільварків, що репрезентували реліктову форму аграрного виробництва, та активно розгортала осадницький рух польських колоністів.

Вже до початку 1923 р. у Галичині було розпарцельовано понад 200 тис. га землі переважно серед поляків [2 с. 16]. Загалом впродовж 1919–1929 рр. на західноукраїнських землях було розпарцельовано понад 600 тис. га землі, а число господарств польських осадників досягло 77 тис. чоловік [25, с. 167; 1, с. 148].

Слід зауважити, що процес парцеляції проходив у надзвичайно складних умовах. Нечіткість законодавства з

окремих питань, зокрема положень, що регламентували кількість та якість землі при парцеляції, створювала об'єктивні умови для вільного трактування цих положень чиновниками. У цей час спостерігалися спекуляція землею і хабарництво, які набрали нечуваного розмаху під прикриттям парцеляційних товариств. Так, у спекулятивних махінаціях брали участь не тільки власники маєтків, а й представники влади, лідери польських селянських партій, багато депутатів сейму, які, використовуючи своє становище, скуповували розпарцельовані земельні ділянки з метою подальшого перепродажу. Так, до прикладу, один із керівників ПСЛ «П'яст» Вінценти Вітос купив для свого зятя маєток в Тарновському повіті площею в 700 моргів орної землі і лісу [29, s. 36]. Куми Вітоса за безцінь придбали в Тернопільському воєводстві 1500 моргів землі, яку потім продали українським селянам по 300 доларів за морг [26, s. 168], одержавши на цій операції хороші прибутки.

Урядова статистика змушена була визнати зловживання і спекуляцію під час проведення парцеляції. За даними Міністерства аграрних реформ, з 1500 земельних чиновників, які працювали у 1923–1925 рр. у Польщі, жоден не залишився на своїй посаді, а кожен сьомий перебував під кримінальним слідством. Усі вони вигідно придбали землю або увійшли до керівництва того чи іншого парцеляційного товариства [23, s. 58].

У кінцевому результаті земельна реформа не тільки не зменшила національні суперечності в краї, а навпаки, загострила їх. Для багатьох українських селян реформа нічого не змінила. Вони не одержали землі в тому обсязі, на який розраховували, а якою володіли, була малопридатна до обробки. Натомість польські колоністи дістали великі наділи та підтримку держави. Український часопис «Громадський голос» так характеризував ситуацію, яка склалася: «Невідповідальна земельна політика супроти українського селянства причинається до поглиблення національної ненависті» [6].

Якщо проаналізувати густоту населення за «промисловою ознакою» (в окремих повітах вона становила 102 чол. на 1 кв. км), то у Східній Галичині на початку 1920-х років

76,4 % населення займалося рільництвом [30, с. 5], тоді як загалом у Польщі – 50 %, причому у промисловості було зайнято лише 8 % населення при середній цифрі 20 % у поляків [18, с. 375].

Промисловість Східної Галичини була представлена в основному невеликими підприємствами та ремісничими майстернями, якими володіли переважно представники польської національності та іноземного капіталу. Іноземні банки контролювали провідні галузі промисловості регіону: нафтову та деревообробну, де їм належало відповідно 93 % і 80 % виробництва [3, с. 34].

Велике майоратне землеволодіння та залишки феодальних відносин, з одного боку, гостра нестача землі у селян – з другого, були характерними рисами і мали вирішальний вплив на всі процеси економічного розвитку галицького села міжвоєнного періоду. До того ж дрібні селянські господарства були недостатньо забезпечені робочою і продуктивною худобою, або ж не мали її зовсім. Так, вже у 1927 р. безкінних селянських господарств було 49,4 %, а однокінних – 28,8 % [24, с. 599–633, 650–651]; 16,2 % селянських родин не мали корів, а у 55,1 % – було тільки по одній корові [24, с. 598–611]. Це зумовлювало створення надлишку робочої сили, яка, через низький розвиток промисловості краю не могла поглинути такої кількості зайвих робочих рук. Варшавський уряд, щоб пом'якшити проблему аграрного перенаселення, сприяв еміграції українців. За цей період емігрувало майже 170 тисяч західних українців [11, с. 319].

Отже, внутрішня політика Другої Речі Посполитої була спрямована на поглинання західноукраїнських земель з переважно непольським населенням, де було запроваджено жорстокий терор і насаджувалася політика національного, релігійного й економічного гноблення, відбувалося витіснення або й цілковита ліквідація організацій, створених українцями. Впродовж 1919–1922 років у Галичині завершилося формування польської адміністрації, яка використовувала державний управлінський апарат для колонізації системи освіти, судочинства та робила кроки до етнодемографічної зміни на користь польського населення.

Відверте колонізаційне спрямування політики Варшави викликало активний спротив українців, які бойкотували владу. Польська громадськість вважала, що будь-яка політична діяльність українського населення та політикуму була спрямована на послаблення Другої Речі Посполитої. Водночас небажання польської влади йти на компроміси з українськими політиками викликало колосальну соціальну й національну напруженість у краї, що зводило нанівець будь-які спроби порозуміння між обома сторонами. Таким чином, тогочасна політика Польщі була ворожою до українського народу.

1. *Баран З.* Українське питання у політиці польських партій міжвоєнного періоду (1918–1939) / Зоя Баран // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львівський державний університет ім. І. Франка, 1993. – Вип. 29. – С. 62–68.
2. *Баран С.* Земельні справи в Галичині / Степан Баран. – Авсбург: Вид-во Об'єднання Українських кооперативів на еміграції, 1948. – 20 с.
3. *Васюта І.К.* Галицько-волинське село між світовими війнами [Текст]: Монографія. – Львів: Каменярь, 2010. – 507 с.
4. *Васюта І.К.* Політична історія Західної України (1919–1939 рр.) / Іван Кирилович Васюта. – Львів: Каменярь, 2006. – 335 с.
5. *Вербова Оксана.* Національний господарський рух на західноукраїнських землях впродовж 1848–1944 років: Монографія / Оксана Вербова. – Львів: ПАІС, 2009. – 368 с.
6. Громадський голос. – Львів. – 1922. – 25 листопада.
7. *Гудь Б.* Українсько-польські конфлікти новітньої доби: етносоціальний аспект / Богдан Гудь. – Харків: Акта, 2011. – 472 с.
8. *Зашкільняк Л., Крикун М.* Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 752 с.
9. *Злупко С.* Економічна думка України: навч. посібн. / Степан Злупко. – Львів: Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 496 с.
10. *Карпенко О.Ю.* З історії Західно-Української Народної Республіки / [за заг. ред. М.В. Кугутяка] / О.Ю. Карпенко. – Івано-Франківськ: Вид-во: ПНУС, 2006. – 496 с.

11. *Качараба С.* Еміграція з Західної України 1919–1939 / Степан Качараба. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2003. – 416 с.
12. *Красівський О.Я.* Галичина у першій чверті ХХ ст. Проблема польсько-українських стосунків / Орест Красівський. – Львів: Вид-во ЛФУАДУ, 2000. – 416 с.
13. *Кугутяк М.* Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (ХІХ ст. – 1939 р.) / Микола Кугутяк. – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.
14. *Кульчицький С.* Україна між двома війнами (1921-1939 рр.) / Станіслав Кульчицький / Серія: Україна крізь віки. – Київ: Видав. Дім Альтернативи, 1999. – Т. 11. – 335 с.
15. *Макарчук С.А.* Этносоциальное развитие и национальные отношения на западноукраинских землях в период империализма / Степан Макарчук. – Львов: Вища школа, 1983. – 255 с.
16. *Сливка Ю.Ю.* Західна Україна в реакційній політиці польської та української буржуазії (1920-1939) / Юрій Сливка. – Київ: Наук. думка, 1985. – 272 с.
17. *Смолей В.* Польське цивільне і військове аграрне осадництво у Західній Україні: історико-правовий контекст (1919–1939 рр.) / Василь Смолей. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 112 с.
18. *Субтельний О.* Україна: історія / Орест Субтельний. – Київ: Либідь, 1991. – 510 с.
19. *Borkowski J.* Chłopi polscy w dobie kapitalizmu / Jan Borkowski. – Warszawa: PWN, 1981. – 333 s.
20. *Buszko J.* Historia Polski. 1864–1948 / Jozef Buszko. – Warszawa: PWN, 1984. – 480 s.
21. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.* – Warszawa, 1926. – 1714 s.
22. *Chojnowski A.* Ukraina / Andrzej Chojnowski. – Warszawa: Wydawnictwo TRIO, 1997. – 243 s.
23. *Ignar S.* Kwestia rolna w Polsce kapitalistycznej / Stefan Ignar. – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, 1952. – 169,[3] s.
24. *Kwartalnik statystyczny.* – Warszawa: GUS, 1928. – Т. V. – Zesz. 2.
25. *Landau Z., Tomaszewski J.* Gospodarka Polski międzywojennej / Zbigniew Landau, Jerzy Tomaszewski. – Warszawa: Książka i Wiedza, 1967. – 406 s.
26. *Madajczyk C.* Burżuazyjno-obszarnicza reforma rolna w Polsce (1918–1939) / Czesław Madajczyk. – Warszawa: Książka i wiedza, 1956. – 456 s.
27. *Papierzyńska-Turek M.* Sprawa ukraińska w Drugiej Rzeczypospolitej 1922–1926 / Mirosława Papierzyńska-Turek. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1979. – 390 s.

28. Rocznik statystyki Rzeczypospolitej Polskiej, 1925-1926. – Warszawa: GUS, 1927.
29. Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawozdanie stenograficzne z 25.II. – Warszawa, 1937.
30. Statystyka Polski. Pierwszy powszechny spis Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 września 1921 r. Gospodarstwa wiejskie. Województwa południowe. – Warszawa, 1927. – T. 11. – Z. 5. – 102 s.
31. Statystyka Polski. Pierwszy powszechny spis Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 września 1921 r. Mieszkania. Ludność. Stosunki zawodowe. Województwo Lwowskie. – Warszawa, 1927. – T. 27. – 373 s.
32. *Torzecki R.* Kwestia ukraińska w Polsce w latach 1923–1929 / Ryszard Torzecki. – Krakow: Wydawnictwo Literackie, 1989. – 467 s.
33. *Zamorski J.* Zmiana granic wojewódzkich / J. Zamorski // Słowo Polskie. – 1924. – 14 sierpnia.
34. *Zaremba P.* Historia dwudziestolecia (1918–1939) / Paweł Zaremba [Pierwsze krajowe wydanie oficjalne]. – Wrocław: Ossolineum, 1991. – 519,[1] s.

Надійшла до редколегії 10.03.2015 р.

Рецензент: *І.Я. Соляр*, заст. директора з наукової роботи Інституту українознавства І.Крип'якевича НАН України, доктор історичних наук, м. Львів.

Выздрок В.С.

ПОЛИТИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ВОСТОЧНОЙ ГАЛИЦИИ В ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ ДВАДЦАТЫХ ГОДОВ XX ВЕКА

Исследованы политико-экономические процессы в Восточной Галиции в первой половине двадцатых годов. Польское государство колонизировало систему местного самоуправления, образования и судопроизводства, делало шаги к этническим изменениям в пользу польского населения, пренебрегая общественными правами украинцев.

Ключевые слова: Восточная Галиция, польская администрация, сельское хозяйство, колонизация, реформы.

Vyzdryk V.

POLITICAL AND ECONOMIC SITUATION IN EASTERN GALICIA IN THE FIRST HALF OF THE 20TH YEARS OF THE TWENTIETH CENTURY

Investigated political and economic processes in Eastern Galicia during the first half of the 20's years. Polish state polonization the system of local government, education, judicatures and take steps to ethnic change in favor of Polish population, ignoring the ethnic and civil rights Ukrainian.

Key words: Eastern Galicia, the Polish administration, agriculture, colonization, reform.